

פ ר ו ט ו ק ו ל מס. 257

מישיבת ועדת השירותים הציבוריים, שהתקיימה
ביום חמישי, ב' בטבת תשל"ז - 23.12.76,
משעה 12.00.

(בחל-אביב, בבית המרכז לשלטון מקומי)

נ ו כ ח י ס - חברי הוועדה:

ח. גרוסמן - היו"ר
י. בארי
ל. דיציאן
ה. זיידל
מ. חריש
מ. ידיד
ב.צ. קשת

מוזמנים:

ש. נעמן - משרד הבריאות
מ. היבנר - " " "
יצחק בר-אבא - מזכיר האיגוד המקצועי, הועד הפועל
יחזקאל כהן - החברה הישראלית לסיגריות, בני-ברק
אמית שמעון -
יוסף חלבי - דובק בע"מ
שמעון ניזרי - לוד
בוריס פימה - דובק
סרוסי פנחס - דובק
זלוף רוני - החברה הישראלית לסיגריות
וולסדורף צבי - התאחדות התעשיינים אצל המזון
והסיגריות
פריד שטיין - " " " "
משה בן-פרץ, עו"ד - חברת דובק בע"מ
מאיר דווידור - מנהל מחקר ופיתוח של חברת דובק

שושנה כרם מזכירת הוועדה:

מר אליאסוף היועץ המשפטי לוועדה:

שולמית פרג ק צ ר נ י ת :

בסדר-היום: חוק הגבלת הפרסומת של מוצרי טבק,
תשל"ז-1976 - (המשרד הדיון)

אני פותחת את הישיבה.

היו"ר ח. גרוסמן:

הזמנו היום את נציגי העובדים, וגם את נציגי התעשיינים, למרות שהחוק כבר נדון וסוכם בוועדה. אבל כמה חברי ועדה בקשו להרהר שנית על כמה סעיפים שנתקבלו כאן בוועדה באופן מהיר.

נפגשתי היום עם נציגי העתונות, כי גם הם מבקשים להפגש אתנו. הם מבקשים שהחוק יהיה יותר ליברלי. מכיון שלא סגרנו את התיק, הרי שיש עוד מקום בוועדה להרהר שנית.

כמו כן נתבקשתי ע"י כמה חברי ועדה להגיע לסיכום נוסף באי אלה סעיפים. מכל מקום, אנו נשמע קודם כל את הנציגים כאן.

לדעתי, ההפגנה שמקויימת עכשיו בפתח הכניסה לבניין זה, מיותרת. היא אינה מוסיפה וגם אינה גורעת. אני נפגשתי כבר עם נציגי העובדים, ולאחר מכן - עם נציגי היצרנים. בבקשה.

יצחק בר-אבא - מזכיר האיגוד המקצועי, הוועד הפועל:

ברצוני להעיר הערה אישית - אני, אישית. אינני מעשן. לא רק שאינני מעשן, אלא עקרונית אני גם לא מקבל שי לחגים. זאתי הנה כדי להתייחס באופן אובייקטיבי לכמה נקודות הקשורות לעניין זה.

לידיעתכם, בימים הקרובים עומדים לסגור את החברה הישראלית לסיגריות. מספר המעשנים ירד, ויש לנו על כך חומר. לא מענייני להכנס לזה. הבעיה היא אחת - אילו אפשר היה לומר שחוק הגבלת הפרסום של מוצרי טבק יהיה כללי, הרי שפירוש הדבר זה נוגע גם לתוצרת חוץ. אילו זה היה אפשרי, אז אולי אנחנו היינו מתייחסים לזה קצת בשוויון נפש. הואיל וזה בלתי אפשרי, כלומר, אי אפשר לאסור משהו אחר - והרי אנחנו רואים את הפרסומת לסיגריות "מלבורן" במגרשי ספורט בחו"ל, ואח זה אי אפשר לאסור בטלוויזיה וכו'. הואיל וזה כך, אז אנחנו איננו חושבים שזה יקטיף את מספר המעשנים, אלא את מספר העובדים.

עניין זה אכן מדאיג אותנו מאד, וזאת משום שהמתפרנסים מענף זה מונים כ-1000 משפחות, שזה למעלה מ-700 איש שהם רק פועלים. זה מדאיג אותנו מאד. אנחנו בקשנו בירור עניין זה. בקשנו פרטים, ולפי מיטב ידיעתנו - אין דבר כזה שיהיה כתוב על קופסת סיגריות שהעישון זה סכנה לבריאות או עלול להיות סכנה לבריאות מטעם היצרנים. דבר כזה אין בעולם. אין פרסום כזה בעולם.

נניח שאנחנו רוצים להיות טובים יותר, אז מה קורה? הנכון הוא שכל הענף הזה נמצא בסכנה, כי מספיק אם יקום אדם אחד ויגיד שהוא יחלה למרות שהוא איננו מעשן, שכן אז לא יהיה קיום למפעל זה. אני חוזר ומציין כי אנחנו מודאגים. זהו ענף רציני ביותר. אנחנו לא רואים שהגבלת הפרסום פועיל מבחינת הפחתת המעשנים אלא רק סכנה לציבור העובדים.

מוטב שיהיה כתוב "לדעת משרד הבריאות". אם היצרן אומר שזה רעל, אז אפשר יהיה לדרוש ממנו פיצויים.

יצחק בר-אבא:

ב-1972 יצא החוק הזה של איסור פרסום בארצות הברית, ובאמת ירד מספר המעשנים ב-10.5%. תוך שנתיים פוטרו 10-12% מכלל העובדים. אולם, כעבור שנתיים אלה עלה מספר המעשנים, ובאותו זמן לא היו פטורי עובדים. לנו יש ידיעות על כך. לא מזמן הגיע דו"ח מטעם האו"ם. זהו דו"ח מפורט וברור.

היו"ר ח. גרוסמן: השאיר את ענין המחקרים והדו"חות לאנשים שמתעסקים בתחום הבריאות.

יצחק בר-אבא: חשבתי על זה היטב. כאשר אני מופיע בפורום נכבד זה אני שוקל כל משפט שאותו אני אומר. אילו כל זה לא היה בפנינו, או לא היה ברור לנו, אלא רק ענין הפועלים - זה לא היה עונה. אנחנו צריכים להציל מספר עובדים וגם את המעשנים.

ציבור העובדים מופיע כאן בכל כוחו המוסרי, כדי לומר ולבקש ממכם לא למהר עם ענין זה. אנחנו מבקשים לחכות עם הדברים. לדעתי, אין כל הגיון להפעיל חוק שמצמצם מספר פועלים ולא מצמצם מספר מעשנים.

זאת ועוד: אילו היו שואלים אותי, אז הייתי מתנגד לקיום ההפגנה. היושבת ראש צדקה באמרה שזה מיותר.

היו"ר ח. גרוסמן: הייתה הצעה לכתוב שזה עלול להזיק למישהו; או לכתוב ששר הבריאות, או המנכ"ל של משרד הבריאות סבור...

מכל מקום, "עלול" זה אומר שלא מוכרח להיות.

יצחק בר-אבא: "סכנה" או "עלול" - שזה יהיה כתוב בשם היצרן או בשם מישהו אחרת, זה אותה משמעות.

היו"ר ח. גרוסמן: ההצעה היתה שלא יאסרו בעתוננים, והפרסומת שתותר בעתונות תהיה עם תוספת של אזהרה ש"שר הבריאות סבור", או "מי שמוסמך סבור...". בנוסח אמריקני. שיהיה מפורט גם אחוז הניקוטין.

יצחק בר-אבא: בטלוויזיה יש פרסומת, ואנחנו לא יכולים לומר שיש לסגור את הטלוויזיה.

יחזקאל כהן - החב' הישראלית לסיגריות, בני-ברק:

לפני שלוש שנים אנחנו הוזמנו, ואנחנו טענו בזמנו אותה טענו שהיום אנחנו טוענים.

הפרסום יכול להזיק ולפגוע במספר עובדים ובפרנסתם. היום זה שלוש שנים אחרי אותה ישיבה ראשונה שהיתה - אנחנו עומדים לפני סגירת המפעל. חלק מזה פגע בנו. היום יש פחות מעשנים והנהלת המפעלים נאלצת לסגור. היום כבר נפגעו 120 משפחות. היום נסגר המפעל הראשון. אם העניין ימשך, אז אינני יודע מה יהיה.

בוריס פימה - דובק:

בטלויזיה אנחנו רואים את הפרסום לגבי "כחול-לבן". הנה, אנחנו עושים עכשיו

פרסום נגד עצמנו.

אני עובד בבני-ברק משנת 1957. מספיקים להם הנכסים כדי להחזיקים עם כמה משפחות. על כל פנים, אנחנו צריכים להיות המודאגים לגבי בית חרושת דובק. אכן יש מפעלים בלוד ועוד. לפי דעתי אנחנו עושים משהו לא מקובל, כי אנחנו מפרסמים פרסומת נגד עצמנו.

יש לי בן שהוא בן 10 שנים. דבר ראשון הוא רוצה לראות טלוויזיה של ירדן. בדרך כלל, מה שאסור - רוצים.

אם החוק הזה חייב להיות, אז הוא חייב להיות ליברלי, ולא כל כך חריף. (היו"ר ח. גרוסמן: אתה לא יכול לומר שאנחנו הולכים לאסור עישון) החוק אומר מה שאומר, ואנחנו העובדים, מרגישים לא נוח כאשר אומרים שזה רעל, כי אנחנו מייצרים אותו. אבל אני משוכנע שאנחנו לא מייצרים רעל.

מאיר דונידור - מנהל מחקר ופיתוח של דובק:

אני רוצה להציג את עצמי - הנני מנהל מחקר ופיתוח בנושא זה, ואני עומד לרשותכם. יש פה תקציר של מה שפורסם בוועדה העולמית השלישית של עישון בניו-יורק, על מניעת פרסומת על תצרוכת סיגריות. נאמר פה כי יש להם משמעות רבה שהפסקה בפרסומת בארצות הברית לא השפיעה כהוא זה לא על הקטנה ולא על הגדלת מספר המעשנים, בשום שלב שהוא.

מה זה כן גרם? - אני, כמנהל מחקר ופיתוח, חייב לדעת מה עלול לגרום לי נזק. יש לי סיכום של שבע שנות עבודה בדובק, כך שאחז לכם מספרים:

ב-1971, כאשר התחלנו להוציא לשוק סיגריות דלות ניקוטין - מחצית השנה האחרונה לעומת 1971, כמה מען מקבל היום בסיגריות "טיים" - הרי ב"איתרן" היה מקבל ב-1971 - 132% יותר; בניקוטין היה מקבל ב-1971 - 203% יותר. זה נעשה ללא חוס, ללא ויכוחים פרלמנטריים. על ידינו זה נעשה.

הוצאנו לשוק סיגריות דלת ניקוטין - "אירופה". 75% מהתקציב הולך לפרסום של דובק. כספים אלה הופנו לעניין זה מתוך דאגה לציבור, כאשר ההצלחה ביחס למאמץ איננו עומד בשום פרופורציה. זה מוכיח שאני צריך בעבודה רבה ע"י פרסומת - להפנות את הציבור לסיגריות דלות ניקוטין.

מאיר דווידור:

כעבור 7 שנים רוצים לקחת את הכלי שיש לי ולומר לציבור "נא לעבור מפה לשם". למעשה, אני עומד בפני שוקת שבורה. הרי העבודה נעשתה במשך 7 שנים. אמרתי שאנחנו עומדים במצב יותר טוב מהאמריקאים. אנחנו עשינו את העבודה בשקט.

מחודש אפריל 1971 הייצור של הסיגריות גדל מ-4 מיליון לחודש ל-70 מיליון לחודש, וזה גדל על חשבון סיגריות אחרות שהיו עשירות ניקוטיין. ואז החלטנו שזהו הגבול, ולא נעבור מגבול זה.

אנחנו עומדים היום בפני תעשיות גדולות מבחינה מדעית. יש מה שקוראים טבק מלאכותי. אנחנו מחקשים ומזמינים למעבדה של דובק לבוא לעשן ולהתרשם. הגעתי למסקנה אחת, שאם אני יכול לשפר את המצב, הרי שאני אעשה את זה, ואני אעשה את זה כאן.

שיפור מצב מתבטא במעבר אטי לסוגי טבק יותר טובים ופחות מזיקים. כאשר אנחנו עוסקים בעבודה זו, אנחנו צריכים כלי על מנת לעשות את המעבר של האוכלוסייה מסיגריה לסיגריה.

האם הפסקת פרסומת תמנע עישון? - מצאנו שזה איננו משפיע כהוא זה. אם כן, מה השגנו?

לגבי מהות החוק המוצע אני חושב, שאנחנו מתקדמים כל הזמן בדרך לשיפור הסיגריה הישראלית. (היו"ר ח. גרוסמן: אני מבקשת הוכחה)

מכון התקנים היה אצלי במעבדה. כאשר הוא בא, אז הוא משתלט על המעבדה. הם עושים את הבדיקות בעצמם. למעשה, טרם קבלתי תלונות. אנחנו בודקים את עצמנו ע"י מעבדות חוץ. אנחנו בודקים כך מפעם לפעם, ואנחנו לא גילינו דבר.

אם אנחנו מתקדמים בשיפוק הסיגריה הישראלית, הרי שנראה לי כי הסדר בין התעשייה והממשלה היה עדיף. יש להגיע להסדר כזה כמו באנגליה, בגרמניה, בקנדה ובכל המדינות הנאורות. מדינות רבות בעולם נוהגות בדרך של הסדר. (היו"ר ח. גרוסמן: לא כולם. השאירו עניין זה ליועצים המשפטיים שלנו.)

כאשר אני מוציא סיגריה טובה לשוק --- (ב.צ. קשת: מה זה שיפור? יותר חזקה? יותר חלשה?)

גילו שיש 5000 תרכובות בעשן, וזיהו 1800. כאשר הנתונים פה הם נתונים ש-20 מהם ידועים כמזיקים לבריאות. אינני יודע אם לא יגלו עוד מספק.

מכל מקום, אנחנו רוצים לשפר ככל שיותר על חמרים אלה. (היו"ר ח. גרוסמן: האם אינך סבור שאת עניין הבריאות נשאיר לאנשי הבריאות?) לתקן אני יכול.

אני מציע כך:

אנחנו יודעים שכל תהליך ההתפתחות בעולם הולך על אוטומט. אנחנו מגיעים למקום שמעבר לזה קשה יהיה לשפר. אני הייתי מציע ללכת בדרך של הסדר.

משה בן-פרץ, עו"ד:

הסדר קיים באנגליה. הכל ברור והכל נעשה בהסכמה. אקריא לכם שתי דיגמאות של הסדר: (קורא באנגלית, ומתרגם לעברית) - ברור כשמש שהאיסור חל על פרסום אדם עם סיגריה בפיו, משום שזה מזיק. ויש בזה פרטי פרטים. זה מראה על דברים פוזיטיביים.

אנחנו בדעה שהסדר יכול להועיל, ואילו החוק לא יועיל. החוק יהיה כזה שאסור יהיה לפרסם ואסור שתהיה אזהרה. החוק יהיה שלילי ולא חיובי. אומרים למעשן: תעשן כר וכר, או אל תעשן וכר.

אומרים עלינו שאנחנו לא רוצים למנוע עישון. איר אפשר למנוע עישון מהקהל? אם רוצים להקטין את העישון. איר אפשר? אי אפשר להקטין את העישון.

התעשייה אומרת: רבותי, במקום להקטין את העישון, הבה נקטין את הנזק שגורם העישון. הנה, באנגליה יש הסדר כזה. בפנינלנד יש חוק, באפגניסטן יש חוק - (היו"ר ח. גרוסמן: בארצות הסיקנדינביות, גם בדניה ובבלגיה יש איסור, כך שאל תגיד שזה בכל העולם) אמרתי, קנדה, שווייץ, אנגליה, גרמניה. באיטליה ובצרפת אין חוק, כי הממשלה שולטת על העניין, והיא עושה מה שהיא רוצה.

ל. דיציאן: הסיגריות בצרפת הן חזקות מאד.

ב.צ. קשת: ההסדר הוא שאסור להראות מישהו עם סיגריה בפה?

משה בן-פרץ, עו"ד: אנשי התעשייה ביחד עם הממשלה יושבים ביחד וקובעים כללים. למשל: לאסור פרסום בשעת משחק כדורגל. הכל נעשה על פי הסכם. לאסור פרסום בעתונות נוער וילדים. מכל מקום, אין לאסור פרסום בכלל. מוטב ללמוד מנסיון של אחרים, ולנסות ללכת להסכם במשך מספר שנים.

הצעת חוק זו מקבילה לחוק שיש בארצות-הברית. בארצות הברית יש, כידוע, 50 מדינות, וכל מדינה יכולה לחוקק חוק אחר. אבל הם רצו לשמור על החויות (קורא באנגלית מתוך חוברת)

קודם כל, יש אזהרה על כל חפיסת סיגריות. משרד הבריאות מודיע כי העשן מזיק לבריאות. בהצעת החוק כתוב שלא ייעשה פרסום בכלי תקשורת ממלכתיים. אם זה דואר וטלפון, אז זה יפגע בחברה. לכן אסור להשתמש בכלי תקשורת ממלכתיים.

מר אליאסוף: גם אחרי שהחוק יתקבל, אם חברות הסיגריות ישלחו פרסומת לאנשים הביתה, הרי זה פרסום ברבים.

משה בן-פרץ, עו"ד:

את הפרסומת תעשה החברה. היא תכתוב
את המכתב -- (היו"ר ח. גרוסמן: לא

זו כוונת החוק)

אם כתוב "כלי תקשורת ממלכתיים" הרי זה
דואר וטלפון - (היו"ר ח. גרוסמן: אנחנו נבדוק נקודה זו מבחינה משפטית).

"לא ייעשה אדם פרסום בענין מוצרי טבק
במגרשי ספורט ובכתבי עת המיועדים לנוער ולילדים" - אין הדבר הזה
בהצעת החוק שלכם.

ועוד: לא יחלק אדם פרסים או מחנות
במטרה להגביר עישון - אם אני נותן לעובד בדובק סיגריות במתנה, או
למי שבא לבקר בחברה; אם מישהו מפרסם שבקופסאות סיגריות יש תווית
בפנים, והוא מגלה שיש לו פרס - נסיעה לאירופה - הרי זה מושך אנשים
לעשן, לזה אני לא מסכים. כדורגל - לא ---

ב.צ. קשת:

כדורגל לא; נסיעה לחו"ל לא, אבל אם
תהיה תווית שבה כתוב שיכול לקבל

50 חפיסות סיגריות - זה כן?

משה בן-פרץ, עו"ד:

זאת לא כוונתי. אם מישהו מביא
4 קופסאות ריקות, והוא מקבל קופסה
את זה הצענו.

חמשית - נחתי לו בזה פיתוי.

לא הצענו איסור שכוונתו לאסור לפרסם

את הסיגריות ותכונותיה.

ועוד דבר: יש בחוק ענין של מאסר.
כפי שתראו, בחוק האמריקני אין מאסר, אלא רק קנס. כך גם באנגליה.
אם אתם משוכנעים שקנס כספי מספיק, ולא מאסר --- (היו"ר ח. גרוסמן:
אתה מנהל משא ומתן? אתה אומר דעתך, ואנחנו נחליט.) בארצות הברית
אין מאסר. (היו"ר ח. גרוסמן: אם יהיה רוב בוועדה, אז אנחנו
נחקן כמה סעיפים) לא ידעתי.

כוונת החוק היא למעשה איסורים. אם
הוועדה תוכל להמליץ לנסות הסדר כפי שתראו שקיים באנגליה, אז זה
הרבה יותר טוב ויותר גמיש, אז אפשר יהיה להקים ועדה משותפת בין
הממשלה, דובק, ואולי גם מוסדות אחרים שיהיו מעוניינים בזה, וכולם
יחד יקבעו תקנות, ואחרי שינסו מספר שנים אז אפשר לראות האפקט של
הענין הזה. לדעתי, האפקט הוא בטיב הסיגריות. לאחר כל זה אפשר
לראות ולחשוב על חוק או לא.

פריד שטיין:

אני אינני יצרן של סיגריות. אני מייצר
משקאות קלים. דברים בריאים.

לגבי השאלה אם צריך לעשות פרסומת:

כל הכבוד, כאשר יש רשיון אם לייצר או לא, אז אני לא מביין מדוע צריך
לחוקק חוק שאסור לפרסם? זה ניתן לצמצם. אני הייתי מביין אם החוק
היה בשביל להבטיח פרסומת אמת. אם יהיה יצרן שיאמר כי אין ניקוטין,
אז הוא צריך להוכיח שאין ניקוטין, שכך אין הוא יכול להפיץ אותה תוצרת
שהותר לו לייצר?

פריד שטיין:

אני לא אומר שזה בריא או לא בריא.
אני גם לא מביין את הטיעון שבעבר היו 75% ניקוטיין. אם כן, שתי סיגריות מחזירות את האחוז הזה.

על כל פנים, אולי צריך לחוקק חוק
מה יש לפרסם ומה לא לפרסם. אף אחד לא צריך לקחת את האחריות
ולהחליט שאסור לייצר. לכן אני מציע שהחוק יהיה במסגרת של אמת
בפרסומת, ולא יותר מזה. ואם משרד הבריאות סבור אחרת, אז מחובתו
לשלם את המחיר, ולא לצמצם אותנו. אנחנו צריכים להיות חפשיים בפרסום.
אני מניח שכל דבר ששותים ואוכלים יש בזה בריא או לא בריא - צבע מאכל
לדוגמה.

צבי וולסדרוף - התאחדות התעשיינים מזון וסיגריות:

השאלה בנקודה זו היא, מי צריך לפרסם
את האזהרה שהעישון מזיק לבריאות. אני חושב שאלה שלמדו כלכלה יודעים
שבסיס למשק תחרותי הוא, להביא לידיעת הציבור את האינפורמציה המלאה
על מה שנעשה במשק. כאן אנחנו מנסים לסגור חלק מאינפורמציה זו.

אני חושב שכדאי להכנס לנושא של פרסום.
חשוב להקפיד על זה. אבל לאסור להביא לידיעת הציבור - אני חושב שזה
דבר מסוכן מאד.

מאיר דוידור:

נעשו מחקרים בעולם, והם הובאו לידיעה.
כאשר אנחנו, חברת דובק, מציעים להזמין
את כל המומחים שדיברו נגד עישון, אז צריך לשמוע את דעתם גם על
הפרסומת. זה חלק מהציבור שמעשן, והוא אכן מעשן באופן וולונטרי.

בידי יש אינפורמציה גם לגבי התוצאות
של מניעת פרסום עישון, לגבי עליית עישון סמים. מסתבר שבארצות
הברית, בשנה הראשונה בה הופעל החוק היתה ירידה של 4% של עישון,
והיתה עלייה של 100% של עישון סמים. אז התחילה צריכת הסמים.
אלה דברים שנקבעו. עשו סטטיסטיקות. הממשלה האמריקנית עסקה בזה
והיא בעלת סמכא.

היו"ר ח. גרוסמן:

אנחנו יודעים שהיתה תקופה מסויימת
שעשנו סמים.

מאיר דוידור:

אנחנו נגיש לכם תזכיר. הדברים מתפתחים
ואנחנו נעביר לכם את מלוא האינפורמציה.

ב.צ. קשת:

אני מתפלא שאין פה נציג ישיר של תעשיית
הסיגריות.

ברצוני לשאול את בעלי המפעלים בקשר
לאינפורמציה ששמענו מצד זה של השולחן: מה היא האמת לגבי סכנת
סגירת מפעלים עקב צמצום או איסור הפרסום?

י. בארי:
האם ניתן לקבל העתק מהמחקר הסטטיסטי
מיוני 1976?

האם בתחילת הפעלת האיסור של הפרסום
בארצות הברית היתה ירידה? אמרת, שלא היתה הורדה בצריכה.

מ. חריש:
זהו נושא של תחרות מוצרי ייבוא, ואני
מעוניין לדעת עוד פרטים לגבי נקודה זו.
האם יש בזה איזו תזוזה?

מ. ידיד:
ברצוני לשאול את איש המחקר ופיתוח:
שמענו כאילו שסיגריות "אירופה" מיוצרת
עם פחות ניקוטין. האם יש לך פרטים לעומת הסיגריות "קנט" האמריקאית?

מאיר דוידור:
לגבי סגירת מפעלים: כל מפעל מבוסס
על כלכלה, ואם קורה משהו אז הוא נאלץ
לבצע פטורים.

צמצום של עישון לא תלוי רק בפרסומת.
יש עניין של מחירים וכו'.

ב.צ. קשת:
אנחנו לא דנים על בעיות יסוד של כלכלה.
אנחנו דנים על חוק המדבר על פרסום
או לא פרסום. האם אתם רואים בצמצום הפרסום סגירת מפעלים? האם אתם
רואים בזה סכנה מוחשית לענף לסגירתו וצמצומו ופטורי פועלים?

מאיר דוידור:
בהחלט. חברת דובק נקטה לאחרונה במספר
פעולות בפרסום, שזה הקדמה להסדר
שאותו אנחנו מחפשים. כתוצאה מזה עלתה מכירת סיגריות תוצרת חוץ.
זאת אומרת, סך הכל מספר המעשנים לא ירד. רק דובק, בעקבות הצעדים
הרגרסיביים שעשתה, הפסידה 6% מכלל המעשנים לטובת תוצרת חוץ שלא היו
מוגבלים ע"י החוק, כי העתונות הזרה שמגיעה ארצה איננה מוגבלת בזה.

יצחק בר-אבא:
אנחנו רואים סכנה מוחשית בצמצום מספר
הפועלים, ולא בצמצום מספר המעשנים,
משום שאז יעברו לסיגריות מתוצרת חוץ.

הובהר כאן שהמונים צופים בתכניות
טלוויזיה שבהן מופיעה פרסומת של ספורט, ובפרסומת זו רואים את הסיגריות
מתוצרת חוץ. (היו"ר ח. גרוסמן: יש פרסומת, אבל היא מוגבלת) אבל
היא חופשית בעתונות חוץ. אי אפשר לאסור פרסום זה. רואים את הפרסום
בטלוויזיה, ובאותו זמן לא יהיה פרסום בארץ.

יול זרי:
ברצוני לציין עוד משהו - אמרתם שכתוצאה מפרסומת, זה יפגע בפטורי עובדים. ומה עם יתר העובדים שהם הסוחרים, המשווקים ועוד, שמונים 1600 משפחות? אנחנו מוכרים תוצרת הארץ. תוצרת חוץ זה מוצר לווי. התחלנו בתוצרת הארץ. קרוב ל-1600 משפחות מתפרנסות מענף זה.

אני לא מדבר על חנויות מכולת, אלא רק על סוכנים, שיש להם חנויות או רכב, ושעל כל אוטו כחוב שהוא מפיץ סיגריות, הכל בהתאם לחוק. מה יעשה אחד כמוני שמפיץ סיגריות? הרי בהתאם לחוק המוצע, אסור יהיה לפרסם את הסיגריה. אני שואל את הלקוח שלי: - אתה רוצה "טיים" או "אירופה" - הרי על פי זה יהיה אסור לשאול.

היו"ר ח. גרוסמן:
כלי תקשורת זה רדיו וטלוויזיה, ולא דואר.

יול זרי:
מה יעשה סוחר שיש לו מלאי? אם לא מכר את המלאי שלו כעבור 4 חודשים, מה יהיה עליו? מייבאים ארצה סיגריות וטבק פעם או פעמיים בשנה, לכך יש לסוחרים אלה מלאי. מה הם יעשו אם לא הספיקו למכור את המלאי שלהם תוך 4 חודשים?

היו"ר ח. גרוסמן:
יש חוחמת על כל קופסה. אם כן, יוסיף עוד חוחמת.

יול זרי:
אותם סוחרים שמונים כ-800 משפחות ייפגשו ביניהם בגלל חוק זה. אני, אישית, אינני מעשן, כך שאינני אבל אני יכול לומר כי בנוסף לפועלים, זה אומר למה זה יכול להוביל. עלול לפגוע גם בסוחרים.

אמיתי שמעון:
אני מבקש להתחשב בטובת העובדים, כי המצב עלול לפגוע בהרבה מאד.

היו"ר ח. גרוסמן:
אנחנו דואגים גם לעובדים וגם לבריאות הציבור.

יצחק בר-אבא:
אנחנו נגיש לוועדה נכבדה זו תזכיר מדוייק על מנת להוכיח באופן מוחשי זה יביא לצמצום עובדים, ולא לצמצום מעשנים.

היו"ר ח. גרוסמן:
תודה רבה. הישיבה נעולה.